

Ks. mgr lic. Włodzimierz Stanisław KOSIACKI

Streszczenie

Duszpasterstwo więziennictwa w Polsce na przykładzie Zakładu Karnego w Garbalinie. Studium analityczno-ewaluacyjne

Czas więzienia nie musi być czasem straconym, gdyż posłannictwo Kościoła w głoszeniu Bożego Słowa realizowane w osobach kapelanów więziennych może w wielu przypadkach stanowić ważny element duchowego i fizycznego odrodzenia więźniów. Stąd tak ważną rolę w działaniach na rzecz poprawy sprawców przestępstw można upatrywać w duszpasterstwie więziennym. Celem pracy, która nosi tytuł: „Duszpasterstwo więziennictwa w Polsce na przykładzie Zakładu Karnego w Garbalinie. Studium analityczno-ewaluacyjne”, było uzyskanie odpowiedzi na pytanie o możliwość wpływu religii i posługi kapelana więziennego na resocjalizację osoby skazanej na karę pozbawienia wolności: jak postrzegana jest efektywność duszpasterstwa więziennego w ogólności, tj. co przyczynia się do jego natężenia, a co osłabia; a także: jak zaangażować to duszpasterstwo specjalistyczne, aby ukazać jego sens i wartość, a także jaki jest stosunek osadzonych do osób prowadzących pracę duszpasterską (w szczególności kapelana więziennego). W opracowaniu części teoretycznej posłużono się analizą opracowań naukowych i pracą na źródłach, co umożliwiło ukazanie celowości i oryginalności problemu zawartego w tytule dysertacji w odniesieniu do dotychczasowej wiedzy w perspektywie krytycznej recepcji dokumentów. W przeprowadzonych badaniach fokusowych zastosowano metodę ankiety i kwestionariusza.

W wyniku analizy literatury przedmiotu oraz badań sondażowych przeprowadzonych w grupie więźniów Zakładu Karnego w Garbalinie stwierdzono, że udział duszpasterstwa więziennictwa w procesie resocjalizacji jest pożądanym i przynosi wymierne efekty. Posługa kapelana więziennego poprzez głoszenie Słowa Bożego, wskazywanie wzorców moralnych i włączenie się w programy realizowane przez Służbę Więzienną, a także osobistą postawę kapelana, jego kierownictwo duchowe i zaangażowanie na rzecz osadzonych przyczynia się do przemiany moralnej sprawców przestępstw i ich socjalizacji. Zrealizowane badanie pokazuje, że potencjał duszpasterstwa więziennego, zwłaszcza w zakresie uczestniczenia w opracowaniu i realizacji programów resocjalizacyjnych oraz popularyzacji wiedzy na temat zapobiegania wykluczeniu społecznemu nie został dotąd w pełni wykorzystany.

Summary

Prison pastoral ministry in Poland on the example of the Garbalin Penitentiary Facility. Analytical and evaluation study

Time spent in prison does not have to be wasted. The Church's mission to preach God's Word, carried out by prison chaplains can, in many cases, be an important element of the spiritual and physical renewal of prisoners. Therefore, the prison pastoral ministry plays an important role in measures taken to resocialise perpetrators. The aim of the work "Prison pastoral ministry in Poland on the example of the Garbalin Penitentiary Facility; an analytical and evaluative study" is to explore the influence of religion and the ministry of the prison chaplain on the rehabilitation of a person with a custodial sentence. The study examines how the effectiveness of prison pastoral ministry is perceived in general, i.e., what contributes to its intensity and what makes it less potent. It also explores how to animate this specialised pastoral care in order to show its meaning and value, as well as the attitude of the perpetrators towards those carrying out pastoral work (in particular prison chaplains). The theoretical part of the dissertation analyses scientific research, demonstrating the purpose and originality of this study in relation to existing knowledge. By contrast, the focus studies were carried out using a survey and questionnaire method.

As a result of analysis of the literature on the subject and a survey conducted among a group of prisoners of the Garbalin Penitentiary Facility, it was concluded that the participation of the prison pastoral ministry in the process of re-socialisation is desirable and brings tangible results. Prison chaplains preach the word of God, point out moral models, provide spiritual direction and commitment to perpetrators, and become involved in programmes run by the Prison Service. As a result, they contribute to prisoners' moral transformation and socialisation. The study shows that the potential of the prison pastoral ministry has not yet been fully exploited, especially in terms of participation in the development and implementation of rehabilitation programmes and popularisation of knowledge on the prevention of social exclusion.